

ÇOCUK EDEBİYATI

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

...Geleceğin Fikirleri...

ÇOCUK EDEBİYATI

Editör: Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

ISBN: 978-605-7523-98-3

Kitap içeriği bölümlerinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

Copyright © Vizetek

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Vizetek Yayıncılık Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi'ne aittir. Vizetek izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı, elektronik, mekanik, fotokopi, manyetik, kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

Sayın Okuyucularımız, bandrolsüz yayınları satın almamanızı diliyoruz.

Yayın Koordinatörü: Ferit RESULOĞULLARI

Kapak Tasarımı & Mizanpaj: Sadık HANGÜL

6. Baskı: Ankara - Eylül, 2021 (Genişletilmiş Baskı)

Baskı:

Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti. İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1

Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 41575

Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim:

Seyranbağları Mah. İncesu Cadd. 10/2 Çankaya/ANKARA

Tel.: (0312) 482 00 11

Web: www.vizetek.com.tr

E-mail: vizeteyayincilik@gmail.com

ÇOCUK EDEBİYATI

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Yazarlar

Zeynep BASSA

Dr. Firdevs BURÇAK

Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU

Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Doç. Dr. Sonnur IŞITAN

Prof. Dr. Arzu İPEK YÜKSELEN

Doç. Dr. Refika OLGAN

Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

Bil. Uzm. Esra TAÇCI

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

Serpil URAL

Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

Bölüm 1: Çocuk Edebiyatının Genel Hedefleri

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK

İstanbul Medipol Üniversitesi, Temel Eğitim Bölümü

ORCID: 0000-0003-3790-9026

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

ORCID: 0000 0002 5190 1170

Bölüm 2: Cumhuriyet Öncesi ve Cumhuriyet Döneminde Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

ORCID : 0000 0002 5190 1170

Bölüm 3: Okul Öncesi Çocuk Kitaplarının Tanımı

Serpil URAL, *Çocuk Kitabı Yazarı ve Çizeri*

ORCID: 0000-0002-8890-4447

Bölüm 4: Yaş Gruplarına Göre Çocuk Kitapları

Prof. Dr. Arzu İPEK YÜKSELEN

İstanbul Medipol Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi Çocuk Gelişimi Bölümü

ORCID: 0000-0002-3522-865X

Bölüm 5: 0-3 Yaş Dönemi Kitapları

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi A.B.D.

ORCID: 0000 0002 5190 1170

Dr. Firdevs BURÇAK

İstanbul Üniversitesi- Cerrahpaşa Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı.

ORCID: 0000-0002-0701-2560

Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK

Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı

ORCID : 0000-0003-3996-2402

Bil. Uzm. Esra TAÇCI, *Sınıf Öğretmeni*

ORCID: 0000-0001-9957-7392

Bölümler ve Bölüm Yazarları

- Bölüm 6: Edebi Türler Açısından Çocuk Edebiyatı**
Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN
Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi
ORCID: 0000-0003-3306-2438
- Bölüm 7: Özel Amaçla Yazılmış (Özel Temalı) Çocuk Kitapları: Özel Gerekli Birey Temalı Çocuk Kitapları**
Doç. Dr. Sonnur IŞITAN
Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi
ORCID: 0000-0002-1998-0446
- Bölüm 8: Çocuk Kitaplarında Resimleme**
Zeynep BASSA, *Çocuk Kitabı Yazarı ve Çizeri*
ORCID: 0000-0002-6142-9076
- Bölüm 9: Elektronik Çocuk Kitapları (E-Kitaplar)**
Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü
ORCID: 0000-0002-2034-9344
- Bölüm 10: Hikâye Okuma ve Farklı Materyaller Kullanarak Hikâye Anlatma Teknikleri**
Doç. Dr. Refika OLGAN
Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü
ORCID: 0000-0003-1953-7484
- Bölüm 11: Öykü Anlatma ve Okuma Yöntemleri**
Doç. Dr. Sonnur IŞITAN
Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi
ORCID: 0000-0002-1998-0446
- Bölüm 12: Storyline Yöntemi**
Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Çocuk Gelişimi Bölümü
ORCID: 0000-0002-2034-9344
- Bölüm 13: İlkokullarda Çocuk Kitapları ve Dergileri**
Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU
Hacettepe Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü
ORCID: 0000-0003-2436-7010
- Bölüm 14: Okul Öncesi Dönemde Okuma Alışkanlığı**
Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL
Çukurova Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği A.B.D.
ORCID 0000-0002-6241-8109

ÖNSÖZ

Yazıyla kaliteli ve sık etkileşime girme, çocukların gelecekte iyi bir okuryazar olma şansını artırır. Bebeklikten itibaren kitap okunan çocuklar, öykü kitaplarındaki resimleri incelemek için görsel becerileri ve okunan kitabı takip etmek için gerekli olan dinleme becerilerini erken yaşlarda kazanırlar. Bir yaşından itibaren çocuklar ebeveynlerinin kucağında resimli kitaplara bakarken yazı ile resim arasındaki farkı ayırt edebilirler. İki ve üç yaşlarındayken çevrelerindeki görselleri, birkaç işaret ve harfi tanıyabilir ve önemli bazı kelimeleri (kendi isimleri veya çok sevdikleri bir kitabın adını) fark ederler. Hatta bu yaşlarda yazının bir iletişim aracı olduğunu bilerek “erken okuryazarlık” olarak adlandırılan kendi yazılarını yazmaya başlarlar.

Çocuklara iyi nitelikli kitap okuma onların bilgilerini genişletmekte, erken okuryazarlık becerilerini geliştirmekte, sözcük bilgilerini artırmakta ve zengin dil deneyimi sağlamaktadır.

1970’li yıllardan sonra çocuk edebiyatına daha fazla önem verilmeye başlanmış ve çocuk edebiyatı akademik araştırmaların konusu haline gelmiştir. Çocuk edebiyatı ulusal ve uluslararası kültürlerin ve çocukluğa ilişkin algıların paylaşımına aracılık ettiğinden kültür açısından da önemli bir ilgi alanıdır.

Çocuk kitaplarının özellikleri ve kitap anlatmada kullanılan yöntemlerin anlatıldığı bu kitap alanının uzmanları tarafından kapsamlı bir şekilde revize edilmiştir. Kitabımızın çocuk gelişimi, okul öncesi, sınıf öğretmenliği ve çocuk kitapları konusu ile ilgilenen öğrenci ve yetişkinlere yol göstermesini dileriz.

Editör

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

02.08.2021

İÇİNDEKİLER

BÖLÜM 1:

Çocuk Edebiyatının Genel Hedefleri 1

Dr. Öğr. Üyesi Mefharet VEZİROĞLU ÇELİK

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

BÖLÜM 2:

Cumhuriyet Öncesi ve Cumhuriyet Döneminde Okul Öncesi Çocuk Edebiyatı 17

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

BÖLÜM 3:

Okul Öncesi Çocuk Kitaplarının Tanımı..... 35

Serpil URAL

BÖLÜM 4:

Yaş Gruplarına Göre Çocuk Kitapları 61

Prof. Dr. Arzu İPEK YÜKSELEN

BÖLÜM 5:

0-3 Yaş Dönemi Kitapları 81

Prof. Dr. Mübeccel Sara GÖNEN

Dr. Firdevs BURÇAK

Doç. Dr. Hatice UYSAL BAYRAK

Bil. Uzm. Esra TAÇCI

BÖLÜM 6:

Edebi Türler Açısından Çocuk Edebiyatı..... 101

Doç. Dr. Ebru Hasibe TANJU ASLIŞEN

BÖLÜM 7:

Özel Amaçla Yazılmış (Özel Temalı) Çocuk Kitapları: Özel Gereksinimli Birey
Temalı Çocuk Kitapları 173

Doç. Dr. Sonnur İŞİTAN

BÖLÜM 8:

Çocuk Kitaplarında Resimleme 193

Zeynep BASSA

BÖLÜM 9:

Elektronik Çocuk Kitapları (E-Kitaplar) 239

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

BÖLÜM 10:

Hikâye Okuma ve Farklı Materyaller Kullanarak Hikâye Anlatma Teknikleri 255

Doç. Dr. Refika OLGAN

BÖLÜM 11:

Öykü Anlatma ve Okuma Yöntemleri 275

Doç. Dr. Sonnur IŞITAN

BÖLÜM 12:

Storyline Yöntemi 295

Doç. Dr. G. Şule TEPETAŞ CENGİZ

BÖLÜM 13:

İlkokullarda Çocuk Kitapları ve Dergileri 313

Doç. Dr. Hakan DEDEOĞLU

BÖLÜM 14:

Okul Öncesi Dönemde Okuma Alışkanlığı 333

Doç. Dr. Ebru DERETARLA GÜL